

Мороз Марія Русланівна

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ПРОЕКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ В ПРАКТИКУ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Процеси глобалізації, які відбуваються в тому числі завдяки діяльності ТНК, спричиняють бурхливе зростання кількості проектів, їх масштабів і ролі у досягненні стратегічних цілей ТНК. Сьогодні саме конкурентне середовище спонукає використовувати технології проектного менеджменту для реалізації корпоративних інтересів, зважаючи на те, що проектна діяльність ТНК характеризується масштабністю, комплексністю та складністю змісту та умов реалізації їх проектів. Оскільки нині спостерігається поступовий перехід до системи глобального управління проектами, суб'єкти глобального ринку вважають найбільш ефективним методом досягнення цілей саме проекти, відповідно зростає й їх вживаність, як інструменту управління організаціями. Однак зростають також і втрати від неефективної реалізації даних проектів, а тому посилюється необхідність аналізу факторів, що впливають на успішність управління проектами.

Варто зазначити, що на глобальному рівні для досягнення інвестиційних цілей чи виконання внутрішніх проектів ТНК використовують в більшості проектний формат, в той час як в локальних представництвах частка їх використання значно менша. Проте нині простежується стрімка тенденція зростання щорічної кількості проектів як на глобальному, так і на локальному рівнях [1, с. 84].

Серед факторів, які впливають на успішність імплементації найбільше значення на глобальному рівні має підвищення кваліфікації виконавців, в той час як на локальному рівні – підтримка вищого керівництва та практичний досвід. Це можна пояснити тим, що на локальному рівні робляться тільки перші кроки щодо впровадження проектного менеджменту.

Останніми роками в Україні збільшується кількість дипломованих фахівців з проектного менеджменту, а також центрів з їх підготовки та сертифікації за міжнародними стандартами. Крім того посилюється рівень підготовки у вищих навчальних закладах студентів за цим напрямом, що вимагається зростанням попиту на ринках праці на послуги спеціалістів відповідного фаху.

Управління проектами як наука – це система спеціальних знань, котра пов'язана з дослідженням формування, розвитку і функціонування виробництва через реалізацію організаційних проектів як первинних елементів цілеспрямованої промислової та економічної діяльності в умовах зовнішнього ринкового середовища. Варто зазначити, що відповідно до основних галузей даної науки, управління проектами забезпечує розвиток виробництва, ефективне використання матеріальних та трудових ресурсів, часу, покращення якості продукції, надійності виробництва тощо [2, с. 105].

У практичній діяльності вітчизняних підприємств відбувся значний розвиток в напрямку управління проектами, що призвело до низки організаційних та інших змін. Так можна помітити у структурі підприємств появу нових специфічних вакансій з управління проектами, які нині є досить високооплачуваними та затребуваними, адже потребують практичних навиків та наявності знань з різних сфер економіки. Крім того, вагоме місце серед надання послуг з управління проектами посідають консалтингові компанії. В Україні існують навіть програми Міжнародної асоціації управління проектами (IPMA) та Інституту проектного менеджменту (PMI), які здійснюють сертифікацію фахівців. Не можна оминати увагою також найбільш поширені програмні продукти для управління проектами, які присутні в Україні (Корпорації Microsoft, Корпорації Oracle, Корпорації SAP AG, Компанії «Спайдер Проджект», Компанії IC). Варто також зазначити, що в Україні діють Українська асоціація управління проектами (УКРНЕТ), професійні товариства з управління проектами, що виникають як групи в соціальних мережах (Facebook, Twitter, Вконтакте та ін.) та Державне агентство України з

управління національними проектами як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Як зазначалося вище, багато проектів відхиляються від своїх планів. Серед основних відхилень можна виділити такі: не вкладання у часові межі, у встановлений бюджет, не виправдання первісного інвестиційного плану, відхилення від плану за рахунок одночасної реалізації великої кількості проектів. Причинами таких відхилень вважається низка факторів, серед яких найбільший вплив має погана комунікація між учасниками, недоліки планування графіків ресурсів, відсутність контролю якості тощо. Тобто відсутній саме професійний підхід до управління проектами, а тому компанії змушені звертатись до інструментів проектного менеджменту. До основних чинників, які впливають на застосування проектного менеджменту можна віднести підвищення складності робіт, обмеження в часі та зростання кількості проектів. Аби успішно застосовувати інструменти управління проектами компанія повинна мати підтримку вищого керівництва (створення належних умов та мотиваційного клімату) та висококваліфікованих кадрів, які мають необхідні знання та навички, які надаватимуть змогу ефективно використовувати сучасні методи та інструменти. Як вже було зазначено, найбільш вагомим є розвиток глобального проектного менеджменту.

На результати проектної діяльності безпосередньо впливають міжкультурна співпраця, глобальні техніки комунікації, структура глобальних проектів, улагодження конфліктів, лідерські якості тощо.

Якщо ж говорити про можливість практичного застосування проектного менеджменту в практиці українських підприємств, варто перш за все зазначити, що сьогодні підприємства мають змогу здобувати вигоди від глобальних проектів. Для цього варто приділити значну увагу саме факторам зовнішнього середовища, організації та налагодженню комунікацій, створенню проектних організаційних структур, здійсненню більш чіткого контролю за виконанням проектів тощо. Важливого значення має також наявність кваліфікованих кадрів, тому підприємства повинні наймати саме фахівців з управління проектами, які мають необхідні знання для успішної реалізації проектів.

Проаналізувавши дану ситуацію можна сказати, що в більшості компаній система управління проектами є розвиненішою на глобальному рівні, а це в свою чергу призводить до зменшення результатів реалізації проектів у окремих країнах, де знаходяться філіали ТНК (включаючи Україну). Тому варто посилити увагу центральних органів управління ТНК до розвитку проектного менеджменту в локальних представництвах, розвитку інструментарію проектного управління та поширити його використання на низових організаційних щаблях. Тільки в результаті організаційного поєднання глобальних та локальних проектних офісів можна досягти гармонізації корпоративної системи управління проектами та високих результатів реалізації проектів.

Можна зробити висновок також про те, що для більш ефективної організації підприємства необхідно наймати спеціалістів з управління проектами (вибір топ-менеджера, створення проектної команди), особливо це стосується підприємств з будівництва, машинобудування, промислового виробництва тощо. Крім того, фірми можуть звертатись за послугами до консалтингових компаній. Загалом, для управління проектами необхідно використовувати широкий спектр інформаційних технологій та програмних продуктів, а також використовувати інтернет-технології.

Список використаних джерел

1. Батенко Л. П., Діброва О. Ю. Сучасний стан проектного управління в транснаціональних компаніях: глобальний і локальний ракурси // Журнал «Стратегія Економічного Розвитку України». – 2013. – Випуск 32. – С. 83-89.
2. Мельник Т. М. Стан та перспективи розвитку проектного менеджменту в Україні // Торгівля, Комерція, Підприємництво. – 2011. – Випуск 12. – С. 104-107